

(Continuare din pag. 1: Theo Alex Christian Ciupitu.)



La grădinița din Göteborg în 1978.
Eu sunt cel din rândul 1, dreapta,
pe tricoul căruia stă scris "Göteborg".
Foto: © Fam. Ciupitu.

De fapt, viața mea a început la Göteborg, oraș pe care l-am considerat locul meu de "naștere" și de care mă leagă amintiri foarte frumoase.

Aici am mers la grădiniță și la școală, aici mi-am făcut primii prieteni și, evident, primele năzbâtii. Am început încă din clasa 1-a la Samskola din Göteborg, (de fapt la Lilla Sam, adică Mica Sam), o școală privată la care studiau deja frații mei. Aici am avut norocul să am niște învățătoare minunate și mai ales o bucătăreasă care mă iubea foarte mult.

Școala era destul de departe de casă, de aceea eu trebuia să plec dimineața la școală odată cu fratele meu mai mare, Marc, care era în clasa a 5-a; dacă cursurile mele începeau mai târziu, învățătoarea lui Marc, Brita von Garaguly, care apoi a deveni și învățătoarea mea, accepta ca să stau în clasa ei, lângă Marc, până începea cursul meu; dacă cursul meu se termina mai devreme decât a lui Marc, Brita (să nu credeți că sunt lipsit de respect față de învățătoarea mea pentru că-i spun pe nume, dar, în Suedia, învățătoarei, părinților sau, mai precis, tuturor le spui pe nume și la persoana a 2-a singular, dar totuși păstrând distanța cuvenită) mă lăsa să-l aștept pe Marc până se termina cursul. Samskola era o școală care avea ca metodă de predare metoda pedagogiei italiene Maria Montessori, ceea ce însemna că elevii de vârste diferite sunt în aceeași clasă concomitent, fapt care a ușurat și acceptarea mea în clasa fratelui meu. La mine în clasă era o atmosferă foarte plăcută și, deși eram cel mai mic din clasă - aveam 6 ani și 7 luni când am început școala (în Suedia se începea școala la 7 ani), eram inițiatorul a tot felul de acțiuni. În clasa fratelui meu, care era peste drum de mica mea școală (tot Samskola, dar pentru elevii claselor 3-6), mă simteam tot atât de bine, căci eram cu fratele meu și Brita mă stimula tot timpul punându-mi întrebări ca celor din clasă, cu mult mai mari decât mine, ceea ce mă făcea să mă cred foarte deștept, când din întâmplare răspundem corect la o întrebare de nivelul celor din clasa a 3-a sau a 4-a. Dar, cel mai important protector al meu la Samskola a fost bucătăreasa școlii, care era foarte flatată de complimentele mele și că eu apreciam deosebit "arta ei culinară". Eu mi-am ales de timpuriu meseria. La 5 ani am declarat că vreau să mă fac milionar, meserie pe care voi, părinții mei, ați apreciat-o foarte mult și ați încorajat-o și mai mult, dar și hobby-ul mi l-am ales tot atât de timpuriu: bucatar amator. Această alegere n-aș putea spune că ați încorajat-o, iar tu, mama mea, te supărai câteodată

foarte rău, căci nu numai că experimentările mele costau o groază de bani și, experimente fiind, de cele mai multe ori nu se puteu mânca, dar, mai ales, pentru că rămânea după mine un munte de crățiți, castroane, etc. pe care ți le lăsam la spălat.

Când Marc a trecut la "Stora Sam", aceeași școală, dar pentru elevii din clasele 7-a și restul claselor de liceu, în altă parte a orașului, eu eram deja familiarizat cu drumul până la școală, cu profesorii și... bucătăreasa. La această școală minunată, toți elevii eram stimulați să luăm inițiative, să gândim ca indivizi, dar și să dăm ajutor celor în nevoie, să arătăm respect tuturor, indiferent de vârstă, rang, avere, etc. Aici aveam o "vărđinna" (amfitrioană) care ne întâmpina dimineața când veneam la cursuri, ne saluta pe fiecare în parte, ne adresa câteva cuvinte de curtoazie, iar în timpul zilei avea grije să avem o purtare civilizată. Cu toate că simțeam "ochiul" ei peste tot, n-aș putea spune că m-am simțit stîngherit. Aici se organizau, atât de către elevii mici "fest"-uri (serbări) cu ocazia zilelor de naștere sau alte ocazii, cât și de școală, odată pe an, de Sfânta Lucia, adică pe 13 decembrie, sau în jurul acestei zile, o serbare deosebită, la care elevii veneau îmbrăcați în costum național (fie al țării de unde provenea, fie costum național suedez), cu cântece și dansuri populare.

La Samskola, ca la toate școlile în Suedia, nu ni se dădeu lecții acasă, dar, o concurență nedeclarată mă stimula să caut informații mai multe despre tot ce învățam la școală în ziua precedentă, ca a doua zi să arăt că sunt, cum spuneai voi, părinții mei, "un băiețel cultivat". Și aceasta nu era foarte greu: tata, și câte odată și Marc, mă instruiam la științele exacte, desen și muzică; tata și Mariejeanne la franceză,



Cu sania, împreună cu frații mei, în Hjällbo,
la Göteborg în 1977.
Foto: Octavian Ciupitu / © Fam. Ciupitu.

care a fost a doua limbă străină aleasă de mine în cadrul programului școlar, Anne-Marie la științele naturii, iar tu, mama mea, pe lângă orele de limbă maternă, pe care le aveam o dată pe săptămână în cadrul programului școlar, mă ajutai la tot ce ținea de literatură și științe sociale, dar mă și obligai să citesc cel puțin 30 de minute în limba română, acasă, în prezența ta, din Biblie și mitologia greacă. Aș putea spune că am crescut cu Alexandru Mitru. Ce mare plăcere mi-a făcut cartea superbă, legată în piele, de la 1831, în suedeza veche, despre mitologia greacă pe care m-ați făcut-o cadou de un Crăciun cu mulți ani în urmă! Trebuie să recunosc că nu eram extrem de încântat atunci că trebuia să citesc în limba română, scurtând astfel timpul de joacă, dar trebuie și să recunosc că mă mândream foarte mult că despre mitologia greacă știam mai mult chiar decât învățătoarea mea (odată Brita s-a supărat foarte tare că-i tot făceam corecturi!). Mă consideram chiar un mic expert. Acum, ca adult am și mai mare bucurie de cunoștințele căpătate atunci din citirea Bibliei și a mitologiei grecești, căci am învățat să "citesc" simbolurile din jurul meu.

Și dacă faci toate lucrurile sistematic, cum spuneai tu, mama mea, "Ți rămâne și timp de alte activități". La 7 ani am început și antrenamentul la judo, căci tu considerai că este bine să știi să te aperi. Antrenament la judo am făcut 5 membri din familie, căci pe cel de al 6-lea, pe tata, nici tu și nici noi, copii, cu toate argumentele din lume, nu l-am putut convinge. Alături de judo, împreună cu fratele meu Marc, am făcut permanent antrenament de fotbal și tenis, la diferite cluburi. La tenis l-am avut la început ca antrenor chiar pe fratele meu Marc, care vara antrena începători, pe terenul de lângă locuința noastră. Și astăzi mă antrenez la tenis și joc fotbal, ceva mai rar, ce-i drept, dar cu antrenamentul de judo am terminat în 1989.

În vacanțe, împreună cu familia, am colindat mai toată Europa: de la Minos, la Carol cel Mare, de la Notre Dame, la Acropolis, Ciclade și Rhodos, la Sfântul Petru și Vatican, la British Museum, la casa lui Beethoven, etc. Nu există o plăcere estetică mai mare, decât atunci când vizitezi locuri despre care ai deja cunoștințe! Căci, pe lângă cunoștințele biblice și mitologice, voi, părinții noștri, înaintea fiecărei excursii, ne citeai din diferite ghiduri despre locurile pe care aveam să le vizităm.

Unele acțiuni în timpul excursiilor noastre îmi plăceau foarte mult, dar, când tatăl meu ne ducea la ruine, să vedem pietre, arătam o disperare imensă! Îmi plăceau "pietrele" de fapt și eram companionul tău cel mai credincios prin toate magazinele de bijuterii (și în fiecare magazin îți promiteam că atunci când voi deveni milionar îți voi cumpăra cel mai mare inel, cu briliante și smaragde), dar pietrele de la Malia, Festos, etc. nu le-am apreciat deosebit atunci. Îmi amintesc că excursia noastră la Malia, deși cu taxiul, m-a întristat atât de mult, încât am plâns; atunci tu ai încercat să mă liniștești și mi-ai spus: "Theo dragă, când tu-ți dorești foarte mult ceva, noi facem tot ce ne stă în putință ca să-ți îndeplinim dorința. Tu de ce nu ai înțelegere pentru dorința tatălui tău?" Printre lacrimi și sughițuri, ți-am răspuns: "Dar tatălui meu îi plac numai pietrele și ruinele!" Deși ruină, Palatul lui Minos mi-a plăcut foarte mult, pentru că știam toată povestea labirintului. Aici v-am tras o spaimă de toată frumusețea: m-am ascuns, pur și simplu, în labirint, ca să văd dacă mă găsiți, mai ții minte?

S.C.: Cum să uit așa ceva?!

T-A-C.C: Printre activitățile familiei au fost și unele pentru care, când eram mic, n-am arătat mare entuziasm, dar n-am avut încotro... mersul la operă. Spectacolele de operă și balet, pasiunea voastră, dar și a fraților mei, aveam asupra mea, în copilărie (repet în copilărie, căci acum îmi face plăcere să văd un spectacol de operă, mai ales că în toți anii voi, părinții mei, ați făcut tot ce ați putut ca să devin un amator de operă: de la cumpărare de cărți despre



Cu bunul meu prieten Vincens, într-o dispută amicală de judo: eu în picioare, el pe jos.
Foto: Octavian Ciupitu / © Fam. Ciupitu.